

OSVIITTA

Vaikeistakin asioista pitää puhua

Lapselle kannattaa olla rehellinen - silloinkin, kun puhutaan kuolemasta tai muista vaikeista asioista, kehottaa Kymsojen erityissosiaalityöntekijä Maiju Niemelä.

sivu 7

**KYNTTILÄT SYTTYVÄT
PYHÄINPÄIVÄNÄ**

sivu 5

**ENKELILAPSEN ÄITI ON
LÖYTÄNYT MYÖS ILOA**

sivu 12

KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA

PYHTÄÄN SEURAKUNTA
PYTTIS FÖRSAMLING

PÄÄKIRJOITUS

Hyvyys ja valo voittavat pimeyden

Ensi viikon lauantaina 6.11. vietetään pyhäinpäivää, jolloin muistelemme poisnukkuneita läheisiä. Hautausmaita koristavat kynttilämeret, joiden valo viestii omaisten kaipauksesta ja samalla konkretisoi kristinuskon toivon sanomaa.

Marraskuussa, vuoden pimeimpään aikaan vietettävä pyhäinpäivä on Suomessa hiljainen ja harras päivä. Kuitenkin pyhäinpäivänä monessa kodissa meikataan luurangon kuvia kasvoille ja kaivetaan tekoveri esiin. Halloween on tehnyt vuosi vuodelta tuloa myös suomalaisen kulttuuriin.

Kuoleman tuntemattomuus ja siihen liittyä suru pelottaa. Pyhäinpäivän ja Halloweenin taustalla on sama juhlapyhä, toinen on vain kiertänyt Amerikan kautta, jolloin se on saanut oman karnevaalipiirteensä.

Pyhäinpäivänä ovat läsnä vahvasti muistot perille päässeistä rakkaistamme. Noin vuosi sitten vietimme isäni hautajaisia. Hautajaisissa eräs isäni ystävä totesi kukkia laskiessaan, että merkkiä meille polku valmiiksi. Nämä sanat jäivät itselle erityi-

sesti mieleen. Ne olivat hyvästit hetkeksi, ei lopullisesti, kauniit mieleenpainuvat sanat. Siellä se merkitty polku odottaa meitä valmiina.

Pyhäinpäivän merkitys on kasvanut omassa elämässä aikuisuudessa sekä sitä mukaa, kun yhä useampi rakas ja tärkeä ihminen on siirtynyt ajasta ikuisuuteen. Ajatus siitä, että kuollut isäni on Jumalan luona, on minulle tärkeä. Jälleennäkemisen toivo elää, vaikka minulla ei ole siihen muuta perustetta kuin usko siihen, että on olemassa armollinen Jumala ja Kristus, joka kuolemalla kuoleman voitti.

Tässä Osviitan numerossa puhutaan paljon kuolemasta eri näkökulmista, mutta myös toivosta ja ilosta. Menetyksessä ja kuolemassakin on toivoa, siitä meitä pyhäinpäivässä muistutetaan. Jumalan hyvyys kantaa, Hän pyyhkii kyyneleet, mistä kaikesta ne sitten ovat tulvahtaneetkaan.

*Emilia Pulkki
Päätoimittaja*

Ne olivat hyvästit hetkeksi, ei lopullisesti, kauniit mieleenpainuvat sanat

Kotkan urkuviikko soi marraskuussa

Perinteinen Kotkan Urkuviikko pidetään tänä vuonna 21.-28. marraskuuta Kotkan ja Kymin kirkossa. Konsertteja on yhteensä neljä. Kotkan Urkuviikko on jokavuotinen urkufestivaali, jota on järjestetty jo vuodesta 1998 alkaen.

Urkuviikon aloittaa **Urkuduo Irina Lampén ja Jaana Jokimiehen** konsertti Kymin kirkossa, joka on samalla Kymin kirkon urkujen 30-vuotisjuhlakonsertti. Urkuduoilta kuullaan muun muassa Rossinin, Durufflen, Shostakovischin, Ad Wammesin ja Nicholas Whiten urkumusiikkia. Ohjelmassa on sekä nelikätistä urkumusiikkia että sooloja molemmilta urkureilta.

Keskiviikkona 24.11. ranskalainen Pariisin konservatorion professori, urkutaitelija **Christophe Mantoux** esittää Mat-

thias Weckmannin, J.A. Reinckenin, N. de Grignyn ja J.S. Bachin urkumusiikkia Kotkan kirkon maineikkailla barokki-tyylisillä uruilla.

Mantoux toimii Taideyliopisto Sibelius-Akatemian järjestämän Kotkan Urkuviikon urkukurssin opettajana. Opetusta on tänä vuonna Haminan Marian kirkossa ja Kotkan kirkossa. Urkukurssin päätöskonsertti pidetään to 25.11. Kotkan kirkossa.

Urkuviikon päättää ”Adventista jouluun barokin malliin” juonnettu konsertti. **Ville Urponen** esittää J.S.Bachin, Praetoriuksen, Buxtehuden, Dandrieun, Balbastren urkumusiikkia adventti- ja joulunajan hengessä. Juontajana toimii Yleisradion tunnettu musiikki- ja kulttuuritoimittaja **Risto Nordell**.

KOTKAN URKUVIIKKO

Su 21.11. klo 18 Kymin kirkko Organ duo

Urkuduo Jaana Jokimies & Irina Lampén
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Ke 24.11. klo 19 Kotkan kirkko Ranskalainen tuulahdus

Christophe Mantoux, urut
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €
Konsertti katsottavissa myös verkossa os. www.facebook.com/kotkakymi

To 25.11. klo 14 Kotkan kirkko Urkukurssin päätöskonsertti

Vapaa pääsy
Konsertti katsottavissa myös verkossa os. www.facebook.com/kotkakymi

Su 28.11. klo 18 Kotkan kirkko Adventista jouluun barokin malliin

Ville Urponen, urut
Risto Nordell, juonto
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Mariah Hortans & M. Sandberg Duo konsertoi Pyhtään kirkossa

Jazzlaulaja **Mariah Hortans** ja kitaristi **Mathias Sandberg** esiintyvät Pyhtään kirkossa marraskuussa. Christmas Jazz -konsertti on osa duon Suomen kiertuetta.

Hortans ja Sandberg ovat tehneet yhdessä yli 600 konserttia Utsjoelta Hankoon ja kaksi kiertuetta Yhdysvalloissa. Duon musiikkia voi kuvata rauhalliseksi, tunnelmalliseksi, traditionaaliseksi vocaljazziksi.

Jazzkitaristi ja säveltäjä Mathias Sandberg kuuluu maamme aktiivisimpiin jazzmuusikoihin. Hän on opiskellut sekä New Yorkin Manhattan School of Musicissa että Bostonin Berklee College of Musicissa.

Mariah Hortans on koulutukseltaan laulunopettaja. Esiintymisen ja opetuksen lisäksi hän on viime vuosina toiminut myös kuoronjohtajana.

Christmas Jazz

Mariah Hortansin ja Mathias Sandbergin musiikki luo rentouttavan ja jazztahtavan joulutunnelman. Musiikki esitetään englanniksi, suomeksi ja ruotsiksi. Ohjelmisto muodostuu sekä Sibeliuksen, Händelin ja Schubertin klassisista joulusävellyksistä että perinteisistä pohjoismaisista joululauluista ja englanninkielisistä christmas caroleista. Musiikki on saanut uuden sovituksen, jossa on käytetty duon tunnuksiksi muodostuneita harmonioita ja melodisia improvisaatioita sekä svengaavia rytmejä.

*Christmas Jazz la 20.11. klo 16
Pyhtään kirkossa*

TEKIJÄT

22. vuosikerta

Julkaisija:

Kotka-Kymin seurakunta
Pyhtään seurakunta

Päätoimittaja:

Emilia Pulkki
emilia.pulkki@evl.fi

Toimitussihteeri:

Heidi Nevalainen
heidi.nevalainen@evl.fi

Osviitan toimitusneuvosto:

Seppo Karjalainen Isabel Pekonen
Stiina Kiiveri Elsa Sihvola
Mervi Liimatainen

Jakelu:

Kaupunkilehti Ankkuri/
SSM Itä-Suomi Oy
Jakelumistutukset, p. 05 226 6300

Pyhtään seurakunta

Kirkkoherranvirasto
Motellikuja 4, 2.krs, 49220 Siltakylä
Avoimma ma ja ti klo 9-15 sekä to
klo 11-17
p. 044 743 1040
pyhtaa.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Kotka-Kymin seurakunta

kirkkoherranvirasto.kotka-kymi@evl.fi

Kirkkoherranvirasto (Kotkansaari)

Avoimna arkisin klo 9-15
Kotkan seurakuntakeskus
Mariankatu 14 E, 48100 Kotka
p. 040 196 7533

Kirkkoherranvirasto (Karhula)

Avoimna arkisin klo 9-15
Karhulan seurakuntakeskus
Karhulantie 33, 48600 Kotka
p. 040 196 7533

**Usko syntyy kuulemisesta,
mutta kuulemisen synnyttää
Kristuksen sana.
Room. 10:17**

Eteläsudanilainen Chol Nyibong on asunut Suomessa 16 vuotta. Täällä on hänen mielestään kylmää, mutta turvallista. Kuvaan hän sai seurakseen Kotka-Kymin seurakunnan maahanmuuttajatyön koordinaattori Maarit Koskensalo-Tiaisen.

Ei koko elämä ole surua

Sudanissa jatkuvat sodat ovat vieneet turvallisuuden tunteen.

Chol Nyibong on huolissaan sukulaisistaan, mutta uskoo, että elämässä pitää keskittyä hyvään.

Teksti ja kuva Heidi Nevalainen

Haastatteluun saapuu iloinen, hymyilevä mies. Ensimmäisiä asioita, joita hän itsestään kertoo, on se, että hänellä on ihana iso perhe, kuusi lasta. Ja koulutusta, tradenomin ja lähihoitajan koulutus. Tradenomin papereilla ei löytynyt töitä, mutta lähihoitajana hän sai paikan kotikalaisesta hoivakodista.

Tuntuu vähän ikävältä latistaa tunnelma, mutta nyt pitäisi puhua sodasta, pelosta ja turvattomuudesta. Siitä, millaista on elää sodan keskellä, epävarmoissa oloissa. Koska tämä mies on kokenut senkin.

Sudanilaisesta eteläsudanilaiseksi
Chol Nyibong tuli Suomeen 16 vuotta sitten. Silloin hän vielä saattoi sanoa olevansa kotoisin Sudanista.

– Tulin Suomeen sudanilaisena, nyt olen eteläsudanilainen.

Etelä-Sudan on maailman nuorin valtio – se itsenäistyi Sudanista vasta vuonna 2011. Sitä ennen oli sodittu jo pitkään. Ensimmäinen sisällissota alkoi jo 1950-luvulla. Se päättyi 70-luvulla, mutta 80-luvulla alkoi uusi sota.

Millaista elämä sotaisassa maassa oli?
– Sen voi jakaa kahteen: oli hyvä puoli ja huono puoli. Hyvä oli perhe. Huono se, että oli sotaa ja surullisia asioita. Sota

pakotti meidät pois omalta alueelta, turvallisuusasiat oli sellaiset, että oli pakko lähteä, Nyibong sanoo hiljaa.

Pitkö Sudanissa pelätä?

– Jos turvallisuus puuttuu, niin on se tietysti pelottavaa. Et koskaan tiedä, milloin tilanne voi muuttua aggressiiviseksi.

Kristittyä ei palkattu

Sotaa käytiin Etelä-Sudanin alueella ja Nyibong perheineen pakeni pohjoiseen. Ongelmana oli, että Pohjois-Sudan oli muslimien aluetta ja Nyibong oli kristitty.

– Oli syrjimistä, rasismia, kaikkea mikä on paha. Koulussa oli pakko opiskella islamin uskontoa. Sellaista oli minun lapsuus.

Kristittyjen syrjiminen jatkui myöhemminkin. Kun Nyibong haki töitä, hän aloitti työhakemuksensa sanoilla, joilla hän aina aloittaa kirjeet: ”Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen”.

– Työnantaja katsoi hakemusta ja veti rastit päälle. Hän oli muslimi.

Politiikka tuo ongelmat

Sodassakin sanottiin olevan kyse uskonnoista, mutta Chol Nyibong ajattelee, ettei se ole koko totuus. Kun vedotaan uskontoon, saa valtio tukea

sotaan muilta muslimimailta. Tavaliselle ihmiselle ei uskonnon merkitys välttämättä ole samanlainen.

– Jos Sudanissa muslimi ja kristitty kohta, ei se ole ongelma. Etelä-Sudanissa saattoi olla niinkin, että on veljekset, joista toinen on muslimi ja toinen kristitty. Naapurissa voi asua muslimi ja olla kirkko ja moskeija vierekkäin, eikä se ole ongelma.

Vasta sitten, kun mukaan astuu politiikka ja valtio, asiasta tulee ongelma.

Auttaminen on kulttuuriasia

Suomessa sudanilaisilla on tiivis yhteisö, jossa ei kysytä, mitä uskontoa kukin edustaa. Vaikka kotimaasta on joutunut pakenemaan uskonnon vuoksi, ei sillä täällä enää ole merkitystä.

Ja sudanilaisessa kulttuurissa toisien auttamiseen on vahvat perinteet. Esimerkiksi kun valtio ei päästänyt kaikkia lapsia kouluun, päätettiin opetusta järjestää itse. Myös Chol Nyibong päätyi opettajaksi lukion jälkeen.

– Meidän kulttuuriin kuuluu, että autetaan toisia. Vaikka emme ole rikkaita, silti autetaan.

Parhaillaan mies on mukana järjestämässä keräystä, jolla Sudanin pakolaisleireillä

olevat lapset pääsisivät kouluun.

Usko antaa voimaa

Rauha ei oikein kestä Sudanissa, toteaa Nyibong.

– Vuonna 2013 alkoi kolmas sota, joka on nyt Etelä-Sudanin sota (sisällissota). Ensimmäinen sota oli sitä, että ei ollut tasa-arvoista. Nyt taistelevat heimot ja se on paljon pahempi.

Suomessa ulkoministeriö ohjeistaa Etelä-Sudaniin liittyen: Poistu välittömästi maasta.

Nyibongin sukulaiset ja melkein koko heimo on paennut ja elää YK:n pakolaisleirillä. Heidän tilanteensa on surullinen, eikä sen seuraaminen ole helppoa.

Mistä Nyibong saa voimaa jaksaa?

Vastaukseksi mies tekee ristinmerkin.

– Minä olen uskonnollinen ja isänikin oli. Hän usein sanoi, että et sinä voi muuttaa maailmaa.

Isä opetti, että niin huonot kuin hyvätkin asiat elämässä tulevat Herralta. Toisaalta vaikuttaa siltä, että tämä mies keskittyy elämässään positiivisiin puoliin.

– Ei koko elämä ole sotaa tai surullisia asioita, Nyibong vastaa.

Kirjailija Minna Lindgren (vasemmalla) ja Naisten Pankin edellinen ohjausryhmän puheenjohtaja, emeritapäätoimittaja Reetta Meriläinen tapaavat usein Lue Ammatti Naiselle -tilaisuuksissa.

Heikoimpien puolella

Minna Lindgren on kirjailija, mielipidevaikuttaja ja auttaja.

Teksti: Ulla-Maija Sievinen, kuvat: Liisa Kapanen, Ulla-Maija Sievinen

Kirjailija **Minna Lindgren**, miksi meidän kannattaa auttaa köyhien maiden naisia saamaan ammatin?

– Suomi oli 40-50-luvuilla yksi länsimaiden köyhimpiä maita ja 1980-luvulla jo yksi rikkaimmista. Kehitys johtui siitä, että naiset tulivat työelämään ja yhteiskunnalliseen elämään ja kaikki lapset pääsivät kouluun, vastaa kirjailija Minna Lindgren.

Minna Lindgren kiertää Suomea kertomassa uusista kirjoistaan Naisten Pankin Lue Naiselle Ammatti -tilaisuuksissa. Naisten Pankki tukee hauraassa asemassa olevien naisten koulutusta, toimeentuloa ja yrittäjyyttä Afrikassa ja Aasiassa.

Lämmintä huumoria ja kantaaottavuutta

Minna Lindgren tunnetaan suosituista kirjoistaan, joissa lämpimän huumorin kautta otetaan kantaa moniin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Ehtoolehto-kirjoissa hän kuvaa iäkkäiden ihmisten elämää ja kohtelua palveluolosuhteissa ja hoivakodeissa.

– Näissä on yleistä asennekritiikkiä myös omaishoitajien tilanteesta. Kyse on siitäkin, miten suhtaudutaan eläkkeellä oleviin ihmisiin, jotka eivät ole vanhuksia vaan uudenlainen aktiivinen ihmisryhmä, jolla on oma paikkansa yhteiskunnassa. Aina on toivoa -kirja on riemastuttava ja karmaisevakin kuvitelma koulumaailmasta, ja uusien kirjain Armon Anneli ottaa kantaa ihmisten ja eläinten hyvinvointiin niin elämän aikana, viimeisissä vaiheissa ja kuolemassakin.

Nainen tarvitsee lukutaidon ja koulutuksen

Minna Lindgren korostaa, että myös maailmanlaajuisesti on tärkeää pitää huolta heikoimmista ihmisistä.

Naisten Pankki on suomalainen, vuodesta 2007 toiminut vapaaehtoistyötä tekevä järjestö. Se kerää varoja köyhimpien maiden naisten auttamiseksi. Tähän mennessä Naisten Pankki on kerännyt lähinnä lahjoitusten ja tapahtumien myös miltei 19 miljoonaa euroa.

– Yhden ammatin hinta köyhän maan naiselle on 30 euroa. Nainen tarvitsee lukutaidon ja koulutuksen myötä ammatin, jotta hän voi saada omaa rahaa. Lukutaito ja oma raha ovat iso vallan väline, ja nainen voi myös taata lapsilleen koulutuksen ja terveydenhoidon.

Usein kysytään, menevätkö rahat todella perille.

– Kirkon Ulkomaanavulla on pitkät perinteet köyhien maiden ihmisten auttamisessa. Se toteuttaa käytännön auttamistyön kohteissa paikan päällä, täysin ilman uskontokytkeä. Kaikista Naisten Pankin keräämistä varoista yli 80 prosenttia menee suoraan autettaville naisille, ja tämä on kova prosentti, Lindgren sanoo.

Naisten Pankin aktiivit ovat itse käyneet – jälleen itse maksaen – Afrikan ja Aasian kohteissa ja nähneet, että auttamistyö toimii hyvin.

Eutanasiasta on väärää käsityksiä

Asia, joka tulee vahvasti esiin Minna Lindgrenin monissakin kirjoissa, on ihmisen oikeus eutanasiaan.

– Toivon totisesti, että tämän hallituksen aikana Suomeen saataisiin laki eutanasiasta. Enemmistö kansanedustajista on jo sen puolella. Keskustelu eutanasiasta on kuitenkin usein asiataonta, Lindgren pohtii.

Keskusteluissa ei aina tiedetä tosiasioita.

– Ihminen voi itse anoa sitä tietyssä tilanteessa, ja sitten useampi asiantuntija tekee päätöksen. Kukaan muu ei voi määrätä eutanasiaa toiselle. Kyse on ihmisen itsensä oikeudesta, kun hän tietää, että sairastaa parantumattomia tautia, josta seuraa kivulias kuolema, esimerkiksi monta kuukautta kestävä tukehtuminen, jossa lääkkeitä ei ole apua.

Hollantilaisissa tutkimuksissa on todettu, että ihmiset, jotka ovat saaneet oikeuden eutanasiaan, elävät pitempään ja onnellisempia eivätkä pelkää tulevaa, Minna Lindgren kertoo.

Hyvä arki ilahduttaa

Mikä kirjailija ja toimittaja Lindgreniä sitten ilahduttaa?

– Omat lapset, Naisten Pankin kierteet, ihmisten kohtaamiset, keskustelut, nauru ja huumori, kissat Kleopatra ja Farinelli ja yleensäkin hyvä arki.

NAISTEN PANKKI

- Naisten Pankki tukee hauraassa asemassa olevien naisten ammatillista koulutusta, yrittäjyyttä ja tasa-arvon toteutumista Afrikassa, Aasiassa ja Lähi-Idässä.
- Naisten Pankki Kotka on aktiivinen paikallinen ryhmä, jossa kehitellään ja toteutetaan iloisessa hengessä uusia ideoita varojen keräämiseksi. Puheenjohtaja on Lea Makkonen.
- www.naistenpankki.fi/tietoa-meista/aluesolut/kotka/

Kirkon Ulkomaanavun säästöryhmässä ugandalaiset naiset opettelivat taloudenpitoa ja säästivät tulevaa ammatinharjoittamista varten.

Pyhäinpäivän kynttilämeret kertovat kaipuusta

Teksti: Emilia Pulkki, kuva: Anni Sepponen

Pyhäinpäivän viikonloppuna hautausmaiden portit ovat auki yötä päivää, sillä ihmiset käyvät sankoin joukoin sytyttämässä kynttilöitä läheistensä haudoille. Hautausmaiden kappeleissa ja kirkoissa pidetään hartaushetkiä. Monen omainen tai ystävä on haudattu muualle, ja heille omistetut muistelupaikat täyttyvät kynttilöistä.

Marraskuussa, vuoden pimeimpään aikaan vietettävä pyhäinpäivä (aiemmin pyhäinmiestenpäivä) on Suomessa hiljainen ja harras päivä, jolloin omaiset vievät edesmenneiden läheistensä haudoille kynttilöitä, seppeleitä ja kukkia. Kuolleiden muistelemisen lisäksi pyhäinpäivä muistuttaa jälleennäkemisen toivosta.

Jumalanpalveluksissa muistetaan viime pyhäinpäivän jälkeen kuolleita seurakuntalaisia. Seurakunnissa luetaan heidän nimensä ja heidän muistokseen sytytetään kynttilöitä. Kirkoissa pyhäinpäivä on ollut viime vuosina neljänneksi tai viidenneksi suosituin kirkkovuoden pyhistä. Haudoilla käynti pyhäinpäivänä yleisty Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Suomessa pyhäinpäivää vietetään 31.10. ja 6.11. välisenä lauantaina. Vuonna 2021 pyhäinpäivä on 6.11.2021.

Monien kulttuurien juhla-aika

Myöhäissyksystä on eri kulttuureissa vietetty juhlaa, joissa liikutaan elämän ja kuoleman rajalla. Luontokin on kuihtumassa ja kuolemassa talven lähestyessä. Pohjoisen pallonpuoliskon pimeys muistuttaa sekin kuolemasta.

Pyhäinpäivän juuret ulottuvat ensimmäisille kristillisille vuosisadoille. Uskonsa tähden kuolleiden kristittyjen muistopäiviä vietettiin heidän kuolinpäivinä. 300-luvulla ryhdyttiin viettämään erillisten muistopäivien lisäksi yhteistä kaikkien pyhien päivää.

Nykyisessä pyhäinpäivässä yhdistyy kaksi keskiäikäistä kirkollista juhlapäivää, kaikkien pyhien päivä ja kaikkien uskovien vainajien muistopäivä. Päivässä on myös muistumia muinaissuomalaisesta kekrijuhlasta, jota vietettiin satokauden loppuksi.

Kekri tai köyri on Suomessa vietetty myöhäissyksyn juhla. Elämän ja kuoleman juhla maailmalla ovat myös amerikkalainen pyhäinpäivän aatto halloween, joka pohjautuu kelttiläiseen samhain-juhlaan, sekä meksikolaisen kulttuurin kuolleiden päivä, Dia de los Muertos.

Pyhäinpäivä 6.11.2021 Kotka-Kymin seurakunnassa

Pyhäinpäivän kynttiläkirkot

Pyhäinpäivän kynttiläkirkkoissa muistamme viime pyhäinpäivän jälkeen haudan lepoon siunattuja seurakuntamme jäseniä sytyttämällä heille muistokynttilän.

- Metsäkulman siunauskappelissa klo 14 muistamme Metsäkulman hautausmaalle haudattuja.
- Kymin kirkossa klo 16 muistamme Helilän hautausmaalle, Helilän kappelihautausmaalle ja Kymin vanhalle hautausmaalle sekä Hurukselan ja Kirkonmaan hautausmaalle haudattuja.
- Kotkan kirkossa klo 16 muistamme Parikan, Mussalon ja Kotkan vanhalle hautausmaalle haudattuja sekä mereen tai muualle haudattuja.
- Laajakosken kappelissa klo 16 muistamme Laajakosken hautausmaalle haudattuja.

Muut pyhäinpäivän tapahtumat:

- klo 10 Pyhäinpäivän messu Langinkosken kirkossa
- klo 11-15 Papit ja kahvikärry Ruustinna Parikan hautausmaalla
- klo 17-18 Kotkan, Kymin ja Langinkosken kirkot avoimena hiljentymiselle
- klo 18-19 #VALOA ikkunoissa. Sytytä yksi kynttilä ikkunallasi klo 18-19 väliseksi ajaksi tuomaan valoa

Pyhäinpäivä 6.11.2021 Pyhtään seurakunnassa

- La 6.11. klo 16 Pyhäinpäivän jumalanpalvelus kirkossa. Tilaisuudessa luetaan kaikkien edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleiden seurakuntalaisten nimet.
- Papit ja diakoni päivystävät Korkeaharjun ja kirkkomaan hautausmailla pe 5.11. klo 16-19 ja la 6.11. klo 12-15.30. Tule rohkeasti juttelemaan.

#Valoa-viikko tuo valoa pimeneviin iltoihin

Teksti: Heidi Nevalainen, kuva: Elina Tuulainen

Kotka-Kymin seurakunnan #Valoa-viikko vietetään viikolla 44 eli 1.-7.11.2021. Viikolla olevat tapahtumat ovat osa valtakunnallista evankelisuterilaisen kirkon #Valoa-kampanjaa, jonka tarkoituksena on tuoda valoa syksyn pimeyteen. Kampanjalla muistutetaan myös, että aina on joku, joka välittää – kukaan ei jää yksin.

Seurakunta on jo useampana vuonna järjestänyt #Valoa-tapahtuman Karhulan Jokipuistossa. Osana tapahtumaa valaistaan puistossa oleva pajutunneli. Sen äärelle on parhaimmillaan kokoontunut yli 600 ihmistä.

Tänä vuonna Jokipuistossa järjestetään kaksi tapahtumaa, joista toinen on suunnattu lapsiperheille ja toinen ihan kaikille. Lapsiperheiden tapahtumassa kirjastosta tuttu **Kymin Mamma** pitää satutuokion, ja ohjelmassa on myös laululeikkejä sekä heijastinpolku. Toisessa Jokipuiston #Valoa-tapahtumassa muun muassa tanssitaan Gospel-lattareita ja kuullaan **Smooth Groove Orchestraa**.

Hiljentymistä, kynttilöitä ja runollinen konsertti

Jokipuiston perinteisten tapahtumien lisäksi viikkoon sisältyy Päihteisiin kuolleiden muistohetki, joka pidetään tiistaina 2.11. Kotkan kirkossa. Muistohetkessä hiljennytään ja muistetaan päihteisiin kuolleita. Tilaisuuden jälkeen on mahdollista jäädä kirkkoon hiljentymään tai keskustelemaan työntekijän kanssa.

Lauantaina 6.11. kannustamme ihmisiä sytyttämään ikkunalleen yhden kynttilän klo 18-19 ja tuomaan valoa itselle ja toisille.

#Valoa-viikko päättyy sunnuntaina 7.11. klo 15 Kotkan kirkossa järjestettävään runolliseen konserttiin. Vaeltajan laulu -konsertissa esiintyvät lausuntataiteilija **Jouko Heikkinen** ja **Selloduo Varonen**. Konsertti sisältää tunnettujen runoilijoiden runoja sekä tuttujen säveltäjien säveliä.

Tapahtumat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Toivomme, että tapahtumiin osallistutaan vain terveenä ja käsihygieniasta huolehditaan. Halutessaan voi käyttää maskia, ja niitä on saatavilla tapahtumistamme.

#VALOA -VIIKKO 1.-7.11.

Päihteisiin kuolleiden muistohetki 2.11. klo 18 Kotkan kirkossa
Yhteistyössä Perhe- ja läheistyö, Kakspyy

#Valoa-tapahtuma lapsiperheille ke 3.11. klo 16.30-18 Karhulan Jokipuistossa
Laululeikkejä, heijastinpolku (omat taskulamput mukaan!) ja klo 17 Kymin Mamman satutuokio. Yhteistyössä Kotkan kaupungin puistotoimi ja Karhulan kirjasto

#Valoa-tapahtuma kaikille to 4.11. klo 17-19 Karhulan Jokipuistossa
Gospel-lattarit klo 17 (säävarausta) ja Smooth Groove Orchestra klo 18 Yhteistyössä Kotkan kaupungin puistotoimi

#Valoa ikkunoissa la 6.11. klo 18-19
Sytytä yksi kynttilä ikkunallasi tunnin ajaksi tuomaan valoa.

Vaeltajan laulu -runollinen konsertti su 7.11. klo 15 Kotkan kirkossa
Lausuntataiteilija Jouko Heikkinen & Selloduo Varonen. Vapaa pääsy.

Kun sinä lähetät henkesi, se luo uutta elämää. Ps. 104:30

Kenellekään en voi luvata taivaspaiikkaa, mutta saan Raamatun sanoin kertoa Jeesuksen pelastaneen meidät kuolemallaan.
– Satu Leino

Kaikki koettu, jokainen kohtaaminen jättää jäljen. Satu Leino on kiitollinen tilaisuudesta tehdä sairaalapastorin työtä.

Joskus vain vierellä hiljaa

Kuolemasta ei ole helppo puhua, papinkaan, mutta usein puhuminen helpottaa.

Teksti ja kuva Hannele Niemi

– Ihminen ei tiedä, mikä häntä kuoleman jälkeen odottaa. Kenellekään en voi luvata taivaspaiikkaa, mutta saan Raamatun sanoin kertoa Jeesuksen pelastaneen meidät kuolemallaan. Lapsen uskossani luotan saavani Jumalalta voiman, myös kuolevien kohtaamisiin. En ole yksin, Jumala on kanssani.

Kouvolalainen **Satu Leino** aloitti maaliskuussa Kotka-Kymin seurakunnassa sairaalapastorin sijaisena. Kuusankosken seurakuntapastoriksi hän palaa taas vuoden 2022 alussa.

Leino kiittää työpariaan, sairaalapastori Hanna Hietasta tuesta. Sairaalityössä saadut arvokkaat opit sielunhoidosta, kohtaamisesta ja vierellä kulkemisesta kantavat varmasti loppuelämän.

– Sairaalapapin työtä saa tehdä kiireettömästi hiljentyen, pysähtyen tärkeiden asioiden äärelle.

Kun kuolema pelottaa

– Vähäisellään kokemuksellani olen huomannut, että asioista pitää puhua ihmisten omilla ehdoilla. Kaikki eivät kaipaa hengellisiä keskusteluja.

Silti Satu Leino usein kysyy: Pelottaako tuleva?

Kun ihminen kertoo pelkäävänsä kuolemaa, häntä pitää kuulla, ei vähätellä tai yrittää poistaa pelkoja. On myös siedettävä toisen katkeruutta ja tuskaa, kestää hänen

vihansa myös Jumalaa kohtaan. Ja joskus on vain myönnettävä, ettei osaa auttaa.
– Silloinkin voin olla vierellä hiljaa.

Oman uskonsa voimin hän lohduttaa, ettei ole hätää.
– Sinua ollaan vastassa. Sinä kelpaat! Voit tarttua Jumalan käteen.

Laulukin voi lohduttaa

Ehkä tunnolla on selvittämättömiä asioita, sielunhätä itsensä tai toisen puolesta? Pelko, ettei kuulu pelastuksen piiriin.

Toisia ahdistaa kristittyjen puhe iankaikkisesta elämästä. Moni suree ajan loppuvan kesken.

– Heille voin sanoa, että Jumala itse on aika. Että lopulta ajalla ei ole väliä.

Satu Leino kertoo myös omat eväänsä kuoleman ja kuolevan kohtaamiseen.

– Voin rukoilla ja siunata, ääneen tai ääneti. Ja voin laulaa.

Kauhavalla kasvanut Leino on laulanut aina, aikanaan kuorossa ja pikkusiskon kanssa bändissä.

– Minulta saa toivoa laulua tai virttä. Voin myös itse ehdottaa, vaikka toiveikkaan säveleistä Päivä vain ja hetki kerrallansa. Tai Maan korvessa kulkevi lapsosen tie, Täällä pohjantähden alla, Ystävä sä lapsien... Laulu lohduttaa.

Myös ehtoollista pyydetään, rippiä harvemmin. Molemmat voi toteuttaa myös sairaala- tai hoivakotiympäristössä.

Ja kun saa koskettaa

Myös kosketus on tärkeä, kai meistä kaikille.

– Itse mielelläni tartun käteen tai silitän olkavartta. Corona vaikeutti tätäkin, mutta kuolevan ihmisen kanssa ei yleensä vaadita noudattamaan rajoitteita kirjaimellisesti. Ja nythän tilanne on jo parempi.

Sairaalapappi ei välttämättä kohtaa kovin usein konkreettisesti kuolemaa. Leino lähettääkin lämpimiä rukouksia heille, jotka ovat työssään jatkuvasti kuoleman kanssa kasvokkain.

Vuonna 2016 papiksi vihitty Leino tuli työhönsä mutkan kautta, valmistuttuaan Kouvolassa tradenomiksi ja työskenneltyään Kuusankosken seurakuntasihteerinä.

– Pappuuteni on tyystin johdatusta.

Kuusankosken seurakunnassa hän sai vastuulle diakoniatyön. Myös hautajaiset tulivat uudelle papille pian tutuiksi. Niissä kuitenkin kohdataan kuolevien sijasta eläviä.

– Sairaalapapin työ on siinä suhteessa vaikeampaa. Onneksi tarjolla on koulutusta ja kollegojen tukea. Myös asiakkaiden palaute auttaa jaksamaan.

APUA SURURYHMISTÄ JA KESKUSTELUAVUSTA

Kotka-Kymin seurakunta järjestää syksyisin ja keväisin sururyhmiä läheisensä menettäneille. Ryhmissä keskustellaan surusta yhdessä muiden läheisensä menettäneiden kanssa.

Sururyhmiä järjestetään kaksi syksyllä ja kaksi keväällä. Ryhmät on tarkoitettu ensisijaisesti heille, jotka ovat menettäneet läheisensä noin vuoden sisällä. Ensi keväänä seurakunnassa on aloittamassa myös vertaistukiryhmä itsemurhan tehneiden läheisille.

Jos ryhmässä keskusteleminen ei tunnu itselle sopivimmalta vaihtoehdolta, voi pappien ja diakoniatyöntekijöiden kanssa keskustella kahden keskenkin.

Valtakunnallinen Kirkon keskusteluapu tarjoaa tukea monella eri tavalla: puhelimitse, chatissa, nettisivuilla ja kirjeellä. Kaikki eri yhteydenottokanavat löytyvät osoitteesta www.kirkonkeskusteluapu.fi. Palvelemaan puhelimeen voi soittaa joka päivä klo 18-24 numeroon 0400 221 180.

Maiju Niemelä näkee työssään elämän koko kirjon.

Lapselle on oltava rehellinen, hän vaistoa peittelyt ja huolestuu.
– Maiju Niemelä

Älä suojele lasta hänen tarvitsemaltaan tiedolta

Myös kuolemasta voi, ja pitää, kertoa avoimen rehellisesti.

Teksti ja kuva Hannele Niemi

Kuolemana. Jos puhutaan pois nukkumisesta, lapsi voi alkaa pelätä omaa ja läheisen nukahtamista.

Jos lasta pyritään suojelemaan salaamalla asioita tai käyttämällä kiertoilmauksia, saattaa tämä kehittää mielessään kauhukuvia tai kuolemanpelon. Pahinta on, jos lapsi kuulee menetykseen liittyviä asioita perheen ulkopuolelta. Se voi viedä perustuottamuksen aikuisiin: Mitä muuta he minulta salaavat?

– Raskaista asioista kerrottaessa pitää huomioida lapsen ikä. Mitä pienempi, sitä vähemmän puhetta ja enemmän syliä. 12-vuotias alkaa jo ymmärtää kuoleman merkitystä, sanoo Kymnsoten erityissosiaalilyöntekijä **Maiju Niemelä**.

Aina perheen ehdoilla

Myös Kotkassa ja vuodesta 2002 Kouvolan perheneuvolassa työskennellyt perhe- ja paripsykoterapeutti saa työssään todistaa perheiden selviytymisiä rankimmistakin elämänvaiheista: Kun perheenjäsen sairastuu vakavasti, kuolee äkillisesti, tekee itsemurhan...

– Koko perhe voi tulla tänne puhumaan rauhassa, vanhemmat irtautua toviksi arjesta. Autamme vaikeiden asioiden kertomisessa, kannustamme puhumaan kipeimmistäkin kokemuksista. Niistä voi tulla tärkeitä yhteisiä hetkiä. Teemme työtä kodeissa, tekemällä asioita yhdessä.

– Toimimme aina perheen ehdoilla. Perhe on elämänsä paras asiantuntija.

Niemelä kannustaa ottamaan lapsia mukaan sairaalaan, hautajaisiin, katsomaan vainajaa – turvallisesti valmistellen, lohduttaen, lähellä pitäen.

– Lapselle on oltava rehellinen, hän vaistoa peittelyt ja huolestuu. Aikuinen saa näyttää surunsa ja selittää sitä, kauniita sanoja käyttäen. Rankimpia yksityiskohtia ei lapselle tarvitse kertoa.

Arki jatkuu tuttuna

”Äiti on vakavasti sairas, lääkärit auttavat häntä sairaalassa.”
”Mummon sydän ei kestänyt enää.”
”Veli ei jaksanut enää elää, koska elämä tuntui liian raskaalta.”

Surun käsittelemiseen voi käyttää kirjoja, satuja, valokuvia. Piirtää, laulaa, leikkiä. Lapselle on tärkeää, että arki jatkuu tuttuna. Mennään kouluun, päiväkotiin, kavereille. Jos vanhemmat eivät surultaan jaksaa, vetovuoron ottavat lähimpiin aikuiset. Useimmilla perheillä on läheisiä, jotka tahtovat auttaa.

Maiju Niemelä muistuttaa, että perheneuvolan ohella Kymenlaaksossa on monenlaisia surussa auttamisen ammattilaisia: sosiaali- ja kriisipäivystystä, terveyden- ja oppilashuollon sekä seurakunnan osajia.

Ehkä tähtenä taivaalla

Tärkeintä on, että perhettä ja lasta ei jätetä yksin. Lapsen surun kuuluu tulla huomatuksi. Ainahan se ei tule esiin puheena, vaan kiukkuna. Menetyksesi voi aktivoida aiemmat surut.

Lapsen kysymyksiin pitää vastata, mutta kuolemaa voi käsitellä lohdullisesti.

”Äiti kuoli ja seuraa sinua nyt enkelinä. Tai tähtenä taivaalla.” Hautausmaalla voi käydä yhdessä viemässä kirjeitä ja kukkia, näyttämässä uusia lenkkareita, kertomassa kuulumisia. Mitä tahansa, mikä tuo lohtua.

– Aikuinen saa myös sanoa, ettei tiedä, jos ei tiedä, mitä vastata.

Sekä aikuisen että lapsen suruun mahtuu moninaisia tunteita: Iloa, syällisyyttä siitä, että on iloinen. Vihaa, pelkoa, kateutta... Kaikki kuuluvat elämään.

Tilanteet ovat koskettavia, ja ammattiauttajallakin on tunteensa.

– Mutta niiden pitää olla hallittuja, ettei perhe joudu lohduttamaan minua.

– Tässä työssä on tärkeää ymmärtää elämän haavoittuvuus ja muistaa myös tulevaisuus. Tehtävämme on tuoda toivoa, tietoa ja lohtua. Kulkea perheen rinnalla, kunnes se taas jaksaa jatkaa omin voimin matkaa.

LASTENKIRJAT KERTOVAT KUOLEMASTA

Kuolemaa voi käsitellä lapsen kanssa myös kirjojen avulla. Aihetta käsitellään useammassakin hyvässä kirjassa, mutta tässä muutama vinkki.

Surusaappaat (Päivi Franzon & Suvi Airola)
Eemillä on maailman paras kavereita: hänen mummonsa. Sitten mummo kuolee. Perheenjäsenet peittelevät suruaan ja Eemikin yrittää päästä muistosta eroon. Eemi kuitenkin oppii, että vaikeat asiat on helpompi hyväksyä, kun uskaltaa puhua.

Akselin suru (Mari Kujanpää)
Akseli on perheen ahkerin käymään mummin luona palvelutalossa. Kun mummi kuolee, suru on musertavaa. Akselin paras kavereita Mitja ei anna surun pelottaa, vaan jakaa Akselin kanssa leikin ja mielikuvituksen mahtavan ilovoiman.

Millainen on taivas? (Monika Vikström-Jokela, Heli Pukki)
Joku on sanonut, että kun kuolemme, menemme taivaaseen. Mutta missä taivas on ja minkälaista siellä on? Kertomus veneretkestä luo lapsentajuksen kuvan elämästä ja kuolemasta.

Sateenkaaren värinen saunatonnttu (Annuska Dal Maso, Riitta Dal Maso & Pia Krasavina)
Viisivuotias Max tietää, että ystävä kuolee pian, mutta hän ei ymmärrä, mitä kuolema on. Aikuiset vastaavat, että ihmistä ei enää ole, ja se hämmentää. Hän alkaa selvittää, mitä ihmiselle kuollessa tapahtuu. Kirjan lopussa on ohjeita aikuisille.

Jutellaanko? (Aino Juusola)
Tämä kirja lasten vanhemmille. Aikuiselle saattaa olla hankalaa puhua lapselle vaikeista asioista, kuten erosta tai kuolemasta. Kipeätkin asiat on silti tärkeä ottaa puheeksi. Teos tarjoaa työkaluja vaikeiden asioiden käsittelemiseen.

Ei voi rukoilla väärin. Kun ajattelet, että tämä on sinun rukouksiasi, niin sitten se on sitä.
– Taija Tiilikka

Ma. seurakuntapastori Taija Tiilikka rukoilee joka ilta Isä meidän -rukouksen, mutta kertoo, että myös pianon soiton opettelu tuntuu rukouksen kaltaiselta yhteydeltä Jumalaan.

Joskus huokaus riittää

Rukous ei vaadi käsien ristimistä eikä välttämättä edes sanoja. Tärkeintä on tarkoitus – se että haluaa olla yhteydessä Jumalaan.

Teksti ja kuva Heidi Nevalainen

Mitä yhteistä on kuntosalitreeneillä ja rukoilemisella?

– Kuntosalilla sanotaan, että ainoa huono treeni on tekemättä jäänyt treeni. Se sopii rukoukseenkin: ainut huono rukous on se, mitä ei rukoiltu, sanoo **Taija Tiilikka**.

Tiilikka työskentelee määräaikaisena seurakuntapastorina Kotka-Kymin seurakunnassa ja kannustaa ihmisiä rukoilemaan rohkeasti, niin kuin itsestä hyvältä tuntuu.

– Ei voi rukoilla väärin. Kun asetut johonkin ja ajattelet, että tämä on sinun rukouksiasi, niin sitten se on sitä.

– Se tarkoitus, se että haluaa olla yhteydessä Jumalaan, se riittää. Tärkeintä on löytää oma tapa, se mikä tuntuu itsestä hyvältä.

Päivittäiseksi tavaksi

Kädet tiukasti ristiin, katse maahan päin ja pyyntö matkaan. Se on varmasti monen ajatus siitä, mitä rukoileminen on.

– Rukous ei ole ihmetekojä. Monesti ajatella, että on pakko laittaa kädet ristiin ja sitten vasta rukous alkaa. Mutta sanotaan, että Jumala kuulee joka huokauksenkin.

Rukous voi olla vain hiljentymistä tai sitten se huokaus. Itse olen alkanut opetella pianon soittamista ja se on minulle melkein kuin rukousta – tai ainakin yhteyttä Jumalaan.

Entä sitten rukouksen sisältö: onko oikein, että Jumalaan ollaan yhteydessä aina silloin, kun ollaan jotain vailla?

– Kun elämässä on haasteita, niin sitten helposti muistuu mieleen, että oli tämä Jumala, voisikohan sieltä saada apuja. Ei se ole väärin, mutta minun mielestäni olisi tärkeää ottaa rukous mieluiten päivittäiseksi tavaksi.

– Rukous ei ole vain sunnuntaita tai vain vaikeuksia varten.

Yhteyttä Jumalaan

Miksi me sitten rukoilemme? Taija Tiilikka toteaa, että rukous on keino olla vuorovaiikutuksessa Jumalan kanssa.

– Rukous on se tapa, miten arjessa ilon ja surun keskellä voi vaalia Jumala-suhdetta. Se tukee omaa uskonelämää ja suhdetta Jumalaan.

Osuvasti tätä on kuvattu muun muassa virressä 931, jonka kertosäkeet kuuluvat:

*Rukous on silta luokse Jumalan.
Rukous on polku luokse auttajan.
Rukous on lintu, joka lentää taivaaseen.
Rukous tuo rauhan sydämeen.*

Tiilikka muistuttaa myös, että Raamatussa ohjeistetaan ”Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää” ja luvataan ”Teidän Isänne kyllä tietää, mitä te tarvitsette, jo ennen kuin olette

häneltä pyytäneetkään” (Matt. 6: 7-8).

Ristityt kädet

Entä sitten se käsien ristiminen, miksi me niin teemme?

– Minulle on kerrottu, että sormista tulee ristinmerkki. Ja sehän helpottaa paljon, kun kädet ei vaeltele tai tee muita asioita, kun ne on lukittu tähän asentoon.

Jos itselle jokin muu asento tuntuu sopivammalta, saa niin toki tehdä.

– Jos katsomme vaikkapa alkukirkkoa, niin monestihan siellä rukoiltiin kädet kohotettuna kohti taivasta.

Käsien asennolla ei siis ole merkitystä, jos rukouksen tarkoituksena vain on olla yhteydessä Jumalaan.

Jos omaa tapaa ei meinaa löytyä tai rukoileminen tuntuu vaikealta, ei kannata jäädä yksin.

– Rukoilla voi myös yhdessä, esimerkiksi lähetys- tai rukouspiireissä. Ja kun kirkko on auki, voi tulla pyytämään rukousta.

– Kannattaa myös kokeilla erilaisia rukoilemisen tapoja ja valmiita rukouksia, kuten Isä meidän -rukousta.

litarukouksena Isä meidän

Mutta millainen rukoilija Taija Tiilikka itse on?

– Pelkistetty! Tiilikka tokaisee naurahtaen.

Hän kertoo, että päivän aikana kädet menevät helposti ristiin aina, kun siltä tuntuu.

– Lentokoneessa rukoilen aina, kun pelottaa niin paljon!

Taija Tiilikan arkirutiineihin kuuluu, että juuri ennen nukahtamista lausutaan Isä meidän -rukous.

– Se on meille opetettu, siinä on kaikki. Kun itsellä ei ole sanoja, sen rukouksen kautta menee kaikki.

ISÄ MEIDÄN

Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä meidän
jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille
meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi
annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima ja
kunnia iankaikkisesti. Aamen.

Aamenesta öylättiin

Sarjassa tutustutaan kirkossa käytettyihin termeihin ja niiden merkityksiin.

Kotkan kirkossa vietetään keskiviikkoisin Arjen hengähdys -rukoushetkeä ja Lucian päivänä Lucia-vesperiä eli iltarukoushetkeä.

Rukoushetkien monet nimet

Teksti: Heidi Nevalainen, kuva: Elina Tuuliainen

Oletko osallistunut vesperiin tai kompletoriumiin? Tai ehkä sittenkin olet ollut mukana ihan vain rukoushetkessä? Rukoushetkistä puhutaan nimittäin usein latinankielisillä nimillä.

Aamurukous on *laudes*.

Päivärukous on *ad sextam*.

Iltarukous on *vesper*.

Rukous päivän päättyessä on *kompletorium*.

Ennen vesperiä tai kompletoriumia voidaan pitää valon rukous eli *lucernarium*.

Rukoushetket ovat pieniä jumalanpalveluksia, joissa luetaan psalmeja ja muita Raamatun tekstejä. Lisäksi hetkissä lauletaan virsiä tai muita lauluja. Rukoushetkeen voi kuulua myös lyhyt puhe.

Monille on tuttu ainakin Lucian päivänä Kotkan kirkossa perinteisesti vietettävä Lucia vesperi eli iltarukoushetki. Myös Kotkan kirkossa joka keskiviikkoisin klo 18 pidettävä Arjen hengähdys on rukoushetki, mutta siinä lisänä on ehtoollinen.

Nykyisin rukoushetkiksi kutsutaan myös erilaisissa elämän juhlissa ja käännekohtissa vietettäviä tilaisuuksia, kuten perheen eri juhlia tai työ- ja ruokarukouksia.

Rukoushetkien juuret ovat juutalaisessa ja varhaiskirkollisessa rukousperinteessä.

Lähde: evl.fi

Eron ensiapupiste tarjoaa chat-palvelua eroasioita pohtiville

Oletko eroamassa tai jo eronnut? Haluatko keskustella ammattilaisen kanssa eron liittyvistä asioista? Eron ensiapupiste antaa apua ja tukea nopeasti Chat-palveluna.

Eron ensiapupiste aloitti toimintansa 23.9.2021 osana Perhekeskuksen palveluita. Ensiapupiste on kaikille avoin sähköinen matalan kynnyksen chat-palvelu verkossa. Chatissa yhteydenottajalla on mahdollisuus keskustella ammattilaisen kanssa eron liittyvistä asioista ja saada apua sekä neuvoja, jos parisuhde on päättymässä tai jo päättynyt.

Live Chat palvelee torstaisin klo 13-15. Muina aikoina Chatbot ohjaa yhteydenottajia. Chatpot löytyy Kymenlaakson sähköisen perhekeskuksen sivun alareunasta ja Chat oikeasta reunasta palvelun ollessa auki osoitteessa www.kymenlaaksonperhekeskus.fi

Eropalvelut ovat olleet ruuhkautuneita Kymenlaaksossa pitkään ja odotusajat ovat pitkiä tällä hetkellä. Palvelun tavoitteena on palvella kymenlaaksolaisia antamalla ensitietoa eroa pohdittaessa tai eron alkuvaiheilla. Vastaajina toimivat Kymenlaakson alueella lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset.

Palvelu on toteutettu yhteistyössä Kymsoten, MLL:n ja Ensi- ja turvakotien liiton sekä Kotka-Kymin seurakunnan Perheasianneuvottelukeskukseen kanssa.

"Katso ihmistä" Kolahtaako -elokuvaviikon kantavana teemana

Kolahtaako-elokuvaviikko järjestetään Kotkassa 8.-14.11.2021. Vuoden 2021 viikon teemana on "Katso ihmistä". Kolahtaako-elokuvaviikko on Kotka-Kymin seurakunnan ja Kotkan Leffat Oy:n järjestämä elokuvaviikko, joka pureutuu vuosittain aina johonkin ajankohtaiseen teemaan. Kotkan kulttuuri- ja tapahtumapalvelut tukee tapahtumaa. Tämän vuoden elokuvaviikko on järjestyksessään kahdeksastoista. Viikon aikana nähdään 21 eri elokuvaa ja tapahtumapaikkana toimii Kinopalatsi.

Kolahtaako-elokuvaviikko on kerännyt viime vuosina elokuvien pariin reilut 2000 katsojaa ja vakiinnuttanut paikkansa Kotkan kulttuuritarjonnassa. Viikolle saadaan myös useita nimekkäitä kommentaattorivieraita, kuten Sokea mies joka ei halunnut nähdä Titanic -elokuvan ohjaaja **Teemu Nikki**, 70 on vain numero -elokuvan ohjaaja **Johanna Vuoksenmaa** sekä Perts ja Kilu -elokuvan ohjaaja **Taavi Vartia**.

Elokvien lisäksi tarjolla on sunnuntaina 14.11. klo 19 Kymin kirkossa järjestettävä Elokuvamusiikin messu, jossa messun musiikki tulee eri elokuvista.

Olemme koonneet Katso ihmistä -teeman alle elokuvia, joissa käsitellään ihmiselämän peruskysymyksiä ihmisoikeuksista, toisen ihmisen hyväksymisestä ja rakkaudesta. Kolahtaako-viikon elokuvissa näemme sen, miten elämä tekee kipeää, mitä tekemämme ja tekemättä jättämismme saavat aikaan, miten tärkeitä yksittäiset kohtaamiset voivat ihmisen elämän kannalta olla, miten suuri merkitys unelmalla on ja mitä rakkaus saa aikaan. Elokuvat haastavat meitä katsomaan ihmistä itsessämme ja toisessa ihmisessä. Ajattelen, että jo yhden vahvan ja koskettavan elokuvan avulla voimme oppia katsomaan itseämme ja toista ihmistä myötätuntoisella katseella, toteaa Kolahtaako-työryhmän jäsen, seurakuntapappi **Anna Mykrä-Siljander**.

Kotka-Kymin seurakunta tarjoaa lisäksi ke 10.11. Yö armahtaa -elokuvan ajaksi leikki- ja kouluikäisille lapsille maksutta valvottua ohjelmaa ja iltapalan Nuortentila Arkussa. Lastenhoitoon on erillinen ilmoittautuminen 25.10.-8.11. internetissä osoitteessa www.kolahtaako.fi. Mukaan mahtuu 20 lasta.

Kolahtaako-elokuvaviikon liput on myynnissä osoitteessa www.kotkanleffat.fi. Koko ohjelmisto on nähtävillä osoitteessa www.kolahtaako.fi.

KOLAHTAAKO
elokuvaviikko

KATKA | **8.-14.11.2021**

Katso ihmistä.

kolahtaako.fi | kotkanleffat.fi

Ehtoollisavustajakoulutus ke 24.11. Langinkosken kirkolla

Tule messuihin jakamaan ehtoollista yhdessä papin kanssa!
Kotka-Kymin seurakunta järjestää ehtoollisavustajakoulutuksen ke 24.11. klo 18-19 Langinkosken kirkossa. Koulutuksessa käydään lyhyesti läpi ehtoollisen jakamiseen tarvittavat tiedot ja harjoitellaan jakamista pienissä ryhmissä. Mukaan voivat tulla kaikki ehtoollisen jakamisesta kiinnostuneet konfirmoidut seurakunnan jäsenet, niin aikuiset kuin nuoret. Mukana on papit **Verna Kirjalava** ja **Maarit Alhosaari**. Ilmoittautumista koulutukseen ei tarvita, mutta halutessasi voit kysyä asiasta lisää maarit.alhosaari@evl.fi tai p. 050 526 2499.

L10T -Viikonloppu 20.-21.11. Simeon-Salissa, Haminassa

Tervetuloa mukaan Kotka-Kymin, Pyhtään ja Haminan seurakuntien yhteiseen L10T-viikonloppuun, joka perustuu Luukkaan evankeliumin 10. lukuun. Valmennus rohkaisee osoittamaan Jumalan rakkautta arjessa ja kutsumaan toisia hyvän Jumalan yhteyteen. Yksinkertaiset askelet auttavat kristittyjä elämään uskoaan todeksi luontevalla ja innostavalla tavalla. Kouluttajana Kristiina Nordman.
Katso tarkempi ohjelma www.kotka-kymin-seurakunta.fi/aikuistyö
Ruokamaksu 25 €. Käteismaksu.
L10T-materiaali: Käsikirja 15 € ja elämäntapa-DVD 10 €. Kurssin voi käydä ostamatta materiaalia.
Ilmoittautumiset 10.11. mennessä. Haminan seurakunta, p. 05 210 3000 klo 9-12 ja 13-15.
Lisätietoja: [Maarit Alhosaari](mailto:Maarit.Alhosaari@evl.fi) p. 050 526 2499, maarit.alhosaari@evl.fi

TAPAHTUMAT PYHTÄÄN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

- Su 31.10. klo 10 Messu kirkossa.
- La 6.11. klo 16 Pyhäinpäivän jumalanpalvelus kirkossa. Tilaisuudessa luetaan kaikkien edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleiden seurakuntalaisten nimet.
- Su 7.11. klo 18 Mahdollisuuksien ikkuna-messu Siltakylän srk-talossa. Klo 17 Etkot kahvin ja teen merkeissä.
- Su 14.11. klo 10 Messu kirkossa.
- Su 21.11. klo 18 Hämärän hyssy -jumalanpalvelus kirkossa. Voit ottaa halutessasi mukaan huovan, villasukat ja käsityön.

Viikkomessut:

- Ke 17.11. klo 12 Viikkomessu Siltakylän srk-talossa.

MUSIIKKI

- Torstaisin klo 17.30-18.30 Juniorikuoro Siltakylän srk-talossa. Lisätietoja marjo.kajiansinkko@evl.fi
- La 20.11. klo 16 Christmas Jazz -konsertti Pyhtään kirkossa, Mariah Hortans & M Sandberg Duo. Ohjelma 10 €.
- To 25.11. klo 18 Laululautta -musiikillinen leikkihetki Kirkonkylän srk-talossa.

LÄHETYSTYÖ

- Ti 9.11. klo 13 Lähetysten Yhdessä -ryhmä Siltakylän srk-talossa.

DIAKONIAITYÖ

- Ke 10.11. klo 13.30 Seurakuntakerho Hirvikosken koululla.
- Ma 15.11. klo 10 Hopeakerho Siltakylän srk-talossa.
- Ti 16.11. klo 12 Hopeakerho Kirkonkylän srk-talossa.

LAPSITYÖ

- Maanantaisin klo 9.30-11 Ulkoperhekerho Siltakylän srk-talon pihassa.
- Tiistaisin klo 13-16 Avoim iltapäiväkerho 6-8-vuotiaille Siltakylän srk-talossa.
- Keskiviikkoisin klo 9-11 Perhekerho Siltakylän srk-talossa.
- Torstaisin klo 9-11 Perhekerho Kirkonkylän srk-talossa. Kerhoista voi tiedustella vastaavalta lastenohjaajalta Laura Honkalalta, p. 044 743 3419 tai laura.honkala@evl.fi. Tervetuloa kerhoihin!
- Pe 5.11. klo 18 Kurpitsan metsästys Pyhtään kirkossa. Kurpitsakori kaatui ja kurpitsat ovat kierineet ympäri kirkkoa. Tule auttamaan ja metsästämään kurpitsat takaisin koriinsa! Ota taskulamppu mukaan! Yhteistyössä Pyhtään seurakunta ja kunnan kulttuuri.
- Ti 16.11. klo 17-20 Jouluihin askartelu-ilta perheille Kirkonkylän srk-talossa. Askarteluillassa on erilaista tekemistä joulun valmisteluun, Merja Kissanviiksestä ohjaa huovutusta, jouluisia musiikkia. Tarjolla iltapalaa. Järjestäjänä Pyhtään seurakunnan lapsi- ja nuorisotyö sekä Kirkonkylän Martat.

MUUT

- Ke 3.11. klo 16 Keskiviikon keitokset - kaikille avoin ruokailu Siltakylän srk-talossa. Ruuan hinta 4 € /aikuinen, alle 10-vuotiaat lapset ilmaiseksi. Ruokaa varataan 25 henkilölle, ja jos ruokaa jää yli, sitä voi ostaa mukaan.
- Mummot, mukulat ja papat myös maanantaisin klo 13-15 Kirkonkylän srk-talossa. Kerhotoiminta on tarkoitettu kaikenikäisille. Voit tulla yksin, ystävän tai lapsesi kanssa viettämään vapaamuotoista yhdessäoloa oman aikataulusi mukaan. Lisätietoja: Anne Koskinen p. 044 743 1105 ja Laura Honkala p. 044 743 3419.

Kurpitsan metsästys!

5.11.2021 perjantai

Pyhtään kirkossa klo 18.00

Kurpitsakori kaatui ja kurpitsat ovat kierineet ympäri kirkkoa. Tule auttamaan ja metsästämään kurpitsat takaisin koriinsa! Ota taskulamppu mukaasi!

Yhteistyössä Pyhtään seurakunta ja kunnan kulttuuri Pyhtään kirkko, Harjuntie 11, 49270 Pyhtää

TAPAHTUMAT KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

Katso tarkemmat messutiedot osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi.

Messu striimattuna osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi sunnuntaisin klo 10 Langinkosken kirkosta. (Huomioi poikkeusajat)

Messujen jälkeen kirkkokahvit.

- Arjen Hengähdys -rukoushetki ja ehtoollinen Kotkan kirkossa keskiviikkoisin klo 18.
- Su 31.10. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa. Pyhäkoulu.
- Su 31.10. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 31.10. klo 14 Karjalaisen kansan messu Kymin kirkossa. Mukana Kotka-Kymin kirkkokuoro ja Karhulan karjalaiset.
- Ke 3.11. klo 13 Ehtoolliskirkko Langinkosken kirkossa.
- Pyhäinpäivä la 6.11. kts. tiedot sivulta 5.
- Su 7.11. klo 10 Messu Langinkosken

kirkossa. Pyhäkoulu.

- Su 7.11. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 7.11. klo 13 Haltijan kyläkirkko Karhuvuorella Haltijantien kerhohuoneessa, os. Haltijantie 1.
- Su 7.11. klo 14 Messu Kymin kirkossa.
- Su 14.11. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa. Pyhäkoulu.
- Su 14.11. klo 12 Messu Kotkan kirkossa. Messun jälkeen Ikäihmisten syntymäpäiväjuhla kutsun saaneille ja ilmoittautuneille Kotkan srk-keskuksessa. Ilm. juhlaan 4.11. menn. p. 040 196 7505 tai paivi.ihatsu@evl.fi
- Su 14.11. klo 14 Messu Kymin kirkossa.
- Su 14.11. klo 19 Elokvamusiiikin messu Kymin kirkossa. Musiikkia: Sofia Salonen, laulu ja Tobias Schenk, piano.
- Su 21.11. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa. Pyhäkoulu.
- Su 21.11. klo 12 Messu Kotkan kirkossa. Kirkkokahvit. Messun jälkeen kahvittelun yhteydessä Kotkan kirkossa Mafin lähetyslentäjä Roy Rissanen kertoo työstään.
- Su 21.11. klo 14 Messu Kymin kirkossa.

SANA JA RUKOUS

- Keskiviikkoisin klo 20 Iltahartaus verkossa www.facebook.com/kotkakymy

- Ma 1.11. ja 15.11. klo 18.30-20.30 Healing Rooms -rukousklinikka Karhulan srk-keskuksessa. Rukoillaan puolestasi. Kokoontuu parillisin viikoin.
- Ke 3.11. ja 17.11. klo 13 Raamattupiiri Langinkosken kirkon neuvotteluhuoneessa. Kokoontuu parillisin viikoin.
- Ke 3.11. ja 17.11. klo 18 Raamattupiiri Karhulan srk-keskuksessa. Kokoontuu parillisin viikoin.
- To 4.11. ja 18.11. klo 16 Raamattupiiri Hovinsaaren toimitilassa. Kokoontuu parillisin viikoin.
- Ma 8.11. klo 18 Rukouspiiri Kotkan srk-keskuksen nuortentilassa. Kokoontuu parittomin viikoin.
- Pe 12.11. klo 18 Yhessä-ilta Langinkosken kirkolla. Teemana: "Kristityt vanhemmat - uhka vai mahdollisuus?" Puhujina Lukas Brenner sekä Jonna ja Marikki Virtanen. Musiikkia Paljain jaloin & co -bändiltä.
- Su 21.11. klo 15 Sanan ja rukouksen iltapäivä Karhulan srk-keskuksessa. Aiheena: "Kun kokoonnutte yhteen, 1. Kor 14:26". Vieraana Matti Näsi ja Ulla-Riitta Hämäläinen-Näsi.

KIRKOT AVOINNA HILJENTYMISEEN JA SIELUNHOITON

Kotkan ja Kymin kirkot avoinna

- sunnuntaisin klo 16-17 (30.11. asti)
- Kotkan kirkko sunnuntaisin klo 13.30-14.30 (1.12. alkaen)
- Kymin kirkko sunnuntaisin klo 15.30-16.30 (1.12. alkaen)

Kirkoissa paikalla seurakunnan työntekijöitä, joiden kanssa voi keskustella tai rukoilla. Kirkkoon voi tulla myös vain hiljenty-mään.

TAPAHTUMAT KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

MUSIIKKI

Konserttitoiminta:

- Su 7.11. klo 15 **Vaeltajan laulu -konsertti** Kotkan kirkossa. Lausuntataiteilija Jouko Heikkinen & Selloduo Varonen.
- 21.-28.11. **Kotkan Urkuviikko** Kotkan ja Kymin kirkoissa. Kts. tiedot s. 2

Kuorot:

- ti klo 12-13 **Toivonlaulajat -kuoro** Langinkosken kirkon Toivonsalissa.
- to klo 18-19.30 **Kotka-Kymin kirkkokuoro** Karhulan srk-keskuksessa.
- Kotka Gospel -kuoron** toiminnasta saa lisätietoja kanttori Jarmo Kajiansinkolta, p. 044 752 9502.

DIAKONIA

- Ke klo 12-13.30 **Hopeakerho** Hovinsaaren toimitalissa.
- Ke klo 12 **Vanhemman väen ruokailu** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Ruoan hinta 5 €.
- Ke klo 13 **Vanhemman väen keskiviikkokerho** Langinkosken kirkon Toivonsalissa.
- To klo 11.30 **Torstaikerho** Kotkan srk-keskuksessa. Ohjelmaan kuuluu lounas, hinta 5 €. Kerhoon on ilmoittautuminen. Tiedustelut, p. 040 196 7505.
- Pe 19.11. klo 13-14.30 **Supertoivokerho liikuntaesteisille** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Kerhoon on järjestetty invataksikuljetus, jonka hinta 3 €/kerhokerta. Lisätiedot ja uusien kerholaisten ilmoittautumiset: Anne Kuusisto p. 041 462 6215.

LÄHETYSTYÖ

- Ke klo 12 **Lähetyspiiri** Kotkan srk-keskuksessa
- Ke 27.10. klo 14 **Karhulan lähetyspiiri** Karhulantie 31, boxilla. Kokoontuu parittomin viikoin.
- Ke klo 17 **Silmukka-kädentaitoryhmä** Kotkan srk-keskuksessa. Kokoontuu viikoittain.
- To 28.10. klo 10-12 **Neulekahvio** Karhulantie 31, Boxi. Kokoontuu parittomin viikoin.
- Ma 1.11. klo 9 **Langinkosken kutojat** Langinkosken kirkon alakerrassa. Kokoontuu viikoittain.
- Ma 1.11. klo 17 **Kässäpiiri** Karhulantie 31, Boxi. Kokoontuu parillisin viikoin.
- Ti 2.11. klo 10 **Sukkapiiri** Haltijantien kerhuhuoneessa, Haltijantie 1. Kokoontuu parillisin viikoin.
- Ti 9.11. klo 14 **Lähetyspiiri** Vitikaisilla, Salotie 7. Kokoontuu parittomin viikoin.

AIKUISET

- Keskiviikkoisin klo 10-12 **Kaikille avoin Olohuone** Karhulan srk-keskuksessa. Hartaus klo 11.

Liikuntaryhmät, joissa on tilaa:

- Ti klo 18 **Naisten jumppa** Kotkan srk-keskuksen jumppasalissa. Vapaaehtoinen 2 € maksu.
- To klo 17 **Gospel-lattarit** Kotkan srk-keskuksen voimistelusalissa. Hinta 4 €. Tuotto hyväntekeväisyyteen.
- To 28.10. klo 11 **Arkiohjelma-ohjelmatuokio** ennen Arkiruokailua Karhulan srk-keskuksessa. Jatkuu parittomin viikoin.
- Torstaisin klo 17.30 **Kielikahvila etäyhteydellä Teamsissa**. Jakaudumme ryhmiin klo 17 alkaen. Osallistumista varten lähetä s-posti-osoitteesi: maarit.koskensalo-tiainen@evl.fi. Puhumme suomeksi. Kahvila on tarkoitettu kaikille suomen kielen tasosta riippumatta.

- Torstaisin klo 17.30-19 **Kielikahvila** Kotkan srk-keskuksessa. Kahvipöydän ympärillä keskustellaan suomeksi. Kahvila on tarkoitettu kaikille suomen kielen tasosta riippumatta.
- To 4.11. klo 17 **Miesten saunailta** Höyterin kurssikeskuksessa. Ilm. saman viikon ti menn. tarjoilun vuoksi, p. 040 196 7505/Päivi Ihatsu. Meno omin kyydein.
- To 11.11. klo 17 **Naisten saunailta** Höyterin leirikeskuksesta. Jos tarvitset kuljetusta, ilm. viim. saman viikon ke, p. 040 196 7505 Päivi Ihatsulle. Kuljetus 5 €. Lähtö klo 16.30 Kotkan srk-keskus-Langinkosken pysäkki Kotkantiellä-Karhulan srk-keskus-Höyteri. Tarvittaessa Aittakorvesta ja Mäntykankaalta. Paluu n. klo 19.30.

NUORET

- Katso **viikkotoiminta** osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi/nuoret
- Ma 1.11. klo 18-20 **Nuorten Leffailta** Pappilassa. Yhdessäolua leffan merkeissä, talo tarjoaa leffamatöt!

KOULUIKÄISET

- Ke 10.11. klo 18-19.30 **10-synttärät v. 2011 syntyneille** Helilän srk-talossa. Klo 18 Herkkubuffa Helilän seurakuntatalolla ja n. klo 18.30 Taikashow, taikuri Aatu Itonen Kymin kirkossa. Ilm. su 31.10. menn. os. www.kotka-kyminseurakunta.fi/10synttärät

LAPSET JA PERHEET

Tarkemmat tiedot löydät Facebookista: Kotka-Kymin lapsi- ja perhetyö sekä nettisivuilta www.kotka-kyminseurakunta.fi/lastenkerhot

Päiväkerhot

- Päiväkerhot on tarkoitettu 4-6-vuotiaille lapsille. Kerhot ovat maksuttomia. Kerhoihin mahtuu mukaan!
- Pappila: ma, ke ja to klo 12.30-15
 - Langinkosken kirkko: ti ja pe klo 9-11
 - Mussalon srk-koti: ti, to ja pe klo 9-11.30
 - Tavastila (Tavastilantie 225) ti, ke ja to klo 9-11.30

Satujumppa

- Langinkosken kirkko ke klo 9.30-11

Vauvakerhot

- Kerho on alle 1-vuotiaille ja heidän vanhemmilleen. Kerho on maksuton ja siihen ei tarvitse ilmoittautua etukäteen.
- Pappila pe klo 9-11
 - Langinkosken kirkko ma klo 12.30-15

Taaperokerho

- Vauvakerhon ”jatkoryhmä”.
- Pappila ti klo 9-11

Kirkkomuskarit

- Kirkkomuskarissa lauletaan, soitetaan ja leikitään monenlaisia lauluja. Langinkosken kirkolla
- kävelevät muskarilaiset to klo 9
 - ”sylimatkustajat” to klo 10

Perhekerhot

- Perhekerhossa kokoontuvat 0-5-vuotiaat lapset yhdessä oman aikuisen kanssa. Perhekerhoihin ei tarvitse ilmoittautua etukäteen.
- tiistain kerhot**
 - Ristinkallio (Pahkakatu 4) klo 9-11
 - Jäppilä, ent. koulu (Alakylänt. 67) klo 9-11
 - Iltaperhekerho Mussalon srk-koti klo 17-19
 - Iltaperhekerho Pappila klo 17-19
 - keskiviikon kerhot** Pappila klo 9-11

- Mussalon srk-koti klo 9-11
- torstain kerhot**
 - Laajakoski (Laajakoskentie 221) klo 9-11
 - Perheet liikkuvat luonnossa, Langinkosken kirkko klo 14-16
- perjantain kerhot**
 - Tavastila (Tavastilantie 225) klo 9-11

Avoin kerho

- Avoin kerho on avoin kaiken ikäisille. Voit tulla ja mennä omaan tahtiin.
- Ristinkallio (Pahkakatu 4) pe klo 9-12
 - Kotkan srk-keskus ti klo 9-13

Liikuntaperhekerho

- Kotkan srk-keskus ma klo 17-18.30. Tarvitset liikuntaan sopivat vaatteet, sisäkängät/-tossut sekä iloisen mielen. Ilmoittautumiset p. 044 725 9233.

Pyhäkoulu

- Langinkosken kirkolla sunnuntaisin jumalanpalveluksen saarnan aikana

Lapsiparkki

- Ilm. edelliseen päivään klo 12 mennessä
- Kotkan srk-keskus, Mariankatu 14 F, ke klo 9-11 ja 11.30-13.30, p. 040 196 7528
 - Karhulan kohtaamispaikka, Karjalantie 10-12, ke klo 9-11, p. 044 725 9232

Tanssiliikuntaa

- Aikuinen-lapsi-tanssiliikunta:
- Tanssii taaperon kanssa** ma 8.11. ja 22.11. klo 9.30-10.15 Kotkan srk-keskuksessa. Lapsen ikä n. 2-5 vuotta. Ei ilmoittautumista.
 - Vauvalattarit** to 16.9. alk. klo 15.30-16.15. Ilm.: leena.ronkainen@evl.fi tai p. 040 198 5698. Ryhmään mahtuu 15 perhettä.

Koko perheen Kiertävät iltaperhekerhot klo 17-19:

- ke 3.11. Karhulan Jokipuistossa, #Valoa-tapahtuma, Urheilukatu 3
 - ke 17.11. Kotkan seurakuntakeskuksessa, Mariankatu 14, F-rappu
 - ke 1.12. Laajakosken kappelissa, Laajakoskentie 221
- Kerhoissa on vaihtuva teema.

MUUT

- Keskiviikkoisin klo 17 **Meijän keittiö -yhteisöllinen ruokailu** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Laktoositonta kotiruokaa. Ruoan hinta 3 €/hlö, lapset alle 15 v. aikuisen seurassa ilmaiseksi. Jatkuu viikoittain.
 - Arkiruokailut:**
 - to klo 12-13 Karhulan srk-keskuksessa
 - pe klo 12-13 Kotkan srk-keskuksessa
 - Arkiruokailu on kaikille avoin kotiruokailu.** Hinta työttömille ja vähävaraisille 1,50 €, muille 5 €. Ruokailut jatkuvat viikoittain.
 - Suomen kielen opetusryhmät:**
 - ma ja to klo 10-12 Langinkosken kirkko
 - ma ja to klo 11-13 Kotkan srk-keskus
 - ti ja pe klo 11-13 Karhulantie 31, Alasali
 - ti ja pe klo 10-12 Haltijantien kerhuhuone
- Tervetuloa oppimaan suomea! Ryhmiä ohjaavat vapaaehtoiset opettajat. Ryhmät jatkuvat viikoittain.

LAPSIKUORO 6-9-VUOTIAILLE

keskiviikkoisin klo 17-17.45 Karhulan srk-keskuksessa. Pidätkö musiikista? Haluatko esiintyä? Sinun ei tarvitse vielä osata lukea tai laulaa. Opettellemme laulamista ja musisointia monin eri tavoin. Esiinnymme myös srk:n lasten tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Haluatko liittyä kuoroon? Soita p. 040 573 7035 Riikka Viren tai p. 044 752 9496 Susanna Hauer.

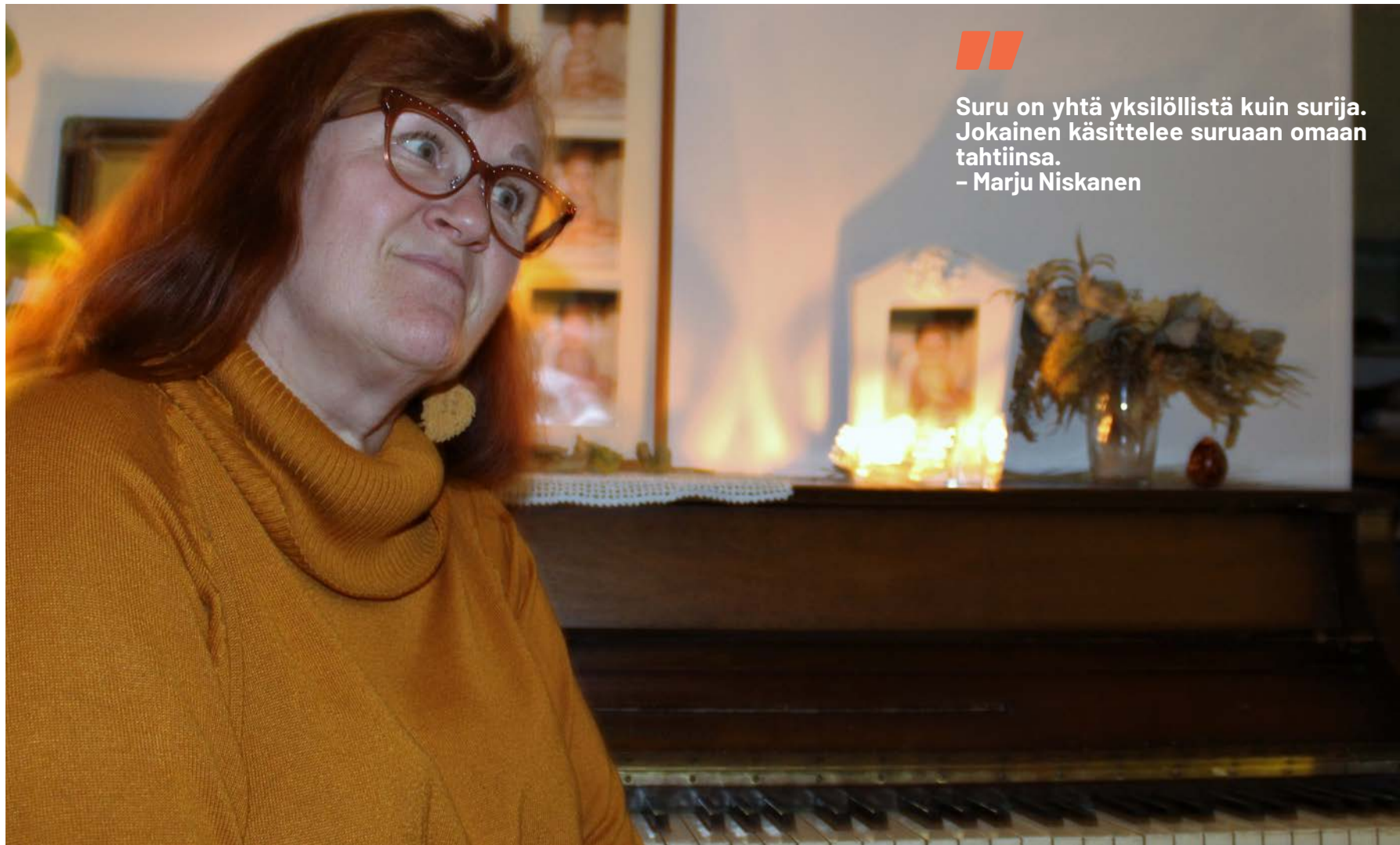
VAPAAEHTOISUUDEN MONET MUODOT -KOULUTUSILTAPÄIVÄ

La 20.11. klo 13-16
Vapaaehtoisuuden monet muodot -koulutusiltapäivä Yhteisöotalo Messissä, os. Kirkkokatu 22. Ohjelmassa vapaaehtoistyön yleisesittelyä, välikahvit (ilmaiset) ja mahdollisuus tutustua tarkemmin vapaaehtoistehtäviin. Tapahtumassa esitellään erityisesti sellaisia vapaaehtoisuuden työmuotoja, joissa ollaan pidempiaikaisena tukena toiselle ihmiselle. Paikalla on toimintaa koordinoivia tahoja sekä vapaaehtoisia, joilla on jo kokemusta vapaaehtoistehtävistä.

PIKKUHELPI - APUA ARKEEN LAPSIPERHEILLE

PikkuHelppi toimii ulkona eli ulkoilemme lasten kanssa yhdessä sovituissa paikassa esim. kotipihassa tai lähileikkikentällä. Helppiaika on max. 2 tuntia kello 9.00-16.30 välisenä aikana. Ajanvaraukset viestillä puh. 040 196 7528.

Suru on yhtä yksilöllistä kuin surija. Jokainen käsittelee suruaan omaan tahtiinsa.
– Marju Niskanen

Oman tyttärensä menettänyt kotkalainen Marju Niskanen osaa 16 vuoden jälkeen tragediasta iloita taas elämästään.

Enkelilapsen äiti

Kotkalainen Marju Niskanen menetti alle 3-vuotiaan tyttärensä 16 vuotta sitten. Vaikka suru on yhä läsnä, hän on löytänyt elämästään kosolti onnea ja iloa. Niskanen toimii myös muiden lastensa menettäneiden kokemusasiantuntijana.

Teksti ja kuva Ville Vanhala

Valokuvat ovat vierekkäin pianon päällä: pieni, kameraan suoraan katsova tyttö näyttää tomeralta ja iloiselta. Tyttö on nimeltään **Pinja**.

Reilut 16 vuotta sitten, vain kahden vuoden ja seitsemän kuukauden ikäisenä, Pinjasta tuli kotkalaisen **Marju Niskanen** enkelilapsi.

57-vuotias Niskanen kertoo jo oppineensa elämään lapsen menettämisen jälkeistä uutta elämää. Hän kuitenkin myöntää, että ei pääse surustaan eläessään eroon. Yksittäiset hetket ja tunnelmat nostattavat hänen mielensä pintaan muistoja Pinjasta.

– Tuskin lakkaan koskaan kysymästä, että miksi Pinjan piti kuolla niin pienenä, Niskanen sanoo.

Avautuneet kyynelkanavat

Pinja menehtyi Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan Lastenkliniikalla akuutin myelooisen leukemian komplikaatioiden aiheuttamaan sepsikseen vain viikon kuluttua siitä, kun hän oli saanut diagnosoitua sairaudestaan.

Marju Niskasen muistikuvat hänen tyttärensä kuolemasta ovat katkonaisia, mutta tarkkoja. Hän kertoo nähneensä monitorissa sydämenpysähtymisen merkinä juosseen suoran viivan. Niskanen muistaa verenpunaisen tuolin, mihin hänet istutettiin, ja hoitaja piti häntä hartioista kiinni.

Oman lapsen kuoleman hyväksyminen oli raskasta ja vaati aikaa.

Niskanen kertoo heikoimpina hetkinään saaneen ajatuksia jopa oman elämänsä päättämisestä.

– Ajaessani ajattelin, että pienellä ratin kääntämisellä auto päättyy rekan alle, hän kertoo

– Oikeasti en halunnut kuolla, sillä elävät lapseni tarvitsivat vielä äitiään.

Niskasella on kotinsa perintönä vahva uskonnollinen vakaumus. Hänelle Jumala edustaa rakkautta ja armoa. Niskanen sanoo uskonsa kantaneen hänet takaisin elämään.

– Musiikki antaa minulle lohtua ja rauhaa. Musiikki avaa kyynelkanavat vielä nytkin helpottavalle itkulle.

Valtaa tunteille

Varhaiskasvatuksen opettajana kotkalaisessa Otsonkallion päiväkodissa jo yli kaksi vuosikymmentä työskennellyt Marju Niskanen on avoimesti keskustelevalta ja herkästi naurava nainen.

Syksyn pimenevänä iltana hän tunnelmoi sytyttelemällä kynttilöitä kotinsa huoneisiin ja lasitetulle parvekkeelle.

Tunteelliseksi tunnustautuvalla Niskasella helähtää herkästi myös nauru, mutta surun ja ikävän yllättäessä, hän sallii itsensä olla tunteen tilassa.

– Suru tulee ja menee. En pelkää, että puutoisin enää surun synkkään kaivoon.

Pinja-tytären kuoleman jälkeen Niskanen jäi sairauslomalle ja oli noin vuoden päivät pois työelämästä. Hän kävi terapiassa, mutta kieltäytyi lääkkeitä. Koko perhe, johon kuuluivat aviomiehen lisäksi kolme lasta, oli surusta lomaannuksissa.

Kolmisen vuotta Pinjan kuoleman jälkeen Niskanen ja hänen miehensä päätyivät avioeroon.

– Suru ei tullut väliimme, mutta surun myötä esiin nousi vanhoja asioita, joita emme pystyneet käsittelemään yhdessä.

Naurua sururyhmässä

Marju Niskanen toimii tätä nykyä kotkalaisen Mari Heiskasen kanssa Lapsikuolemaperheiden vertaistukiryhmän Käpy ry:n kokemusasiantuntijana ja he pitävät yhdessä myös Kotkassa lapsensa menettäneiden sururyhmää.

Niskanen kertoo, että kaikki eivät pysty käsittelemään lapsensa menettämistä syntynyt surua edes kymmenen vuoden kuluttua lapsen kuolemasta.

– Suru on yhtä yksilöllistä kuin surija. Jokainen käsittelee suruaan omaan tahtiinsa. Vertaistukiryhmän kokemusasiantuntijana Niskanen on kuuntelija, joka antaa surevalle ihmiselle aikaa ja tilaa purkaa tunteitaan. Lisäksi Niskanen haluaa omalla esimerkillään näyttää, että surusta huolimatta elämästä löytyy vielä iloa ja onnea.

– Voi olla vaikea uskoa, mutta sururyhmässä myös nauretaan toisinaan ihan mahdolltomasti, Niskanen kertoo.

Niskanen on löytänyt elämäntehtävänsä lastensa menettämistä surevien rinnalla kulkijana.

– Miellän tehtävän erittäin tärkeäksi. Tiedän äitejä, jotka eivät ole koskaan palautuneet surustaan tavalliseen arkeen saatikka sitten elämän iloon.

Lohtua lapsenlapsesta

Marju Niskanen elää nykyään uudessa avioliitossa ja helmikuusta lähtien hän on ollut myös mummi.

Perheeseen syntynyt lapsi on herättänyt Niskasessa muistoja pienenä kuolleesta tyttärestä, mutta hänen mukaansa lapsenlapsesta on ollut hänelle valtavasti iloa ja myös lohtua.

Niskanen rohkaisee myös muita ihmisiä kohtaamaan rehellisesti tunteensa ja näyttämään ne myös muille.

– Kaikki tunteet ovat meille sallittuja. Vihaa ja katkeruutta on kuitenkin vaikea tuoda esiin, vaikka tietäisi, että niiden purkamisen olisi huojentavaa.

Niskanen sanoo kulkevasa suruineen ja iloineen omaa polkuaan, jonka varrelta hän toivoo saavansa vielä pitkään uusia kokemuksia elämäänsä.

– Kun saisi elää vanhaksi, niin että muisti pelaisi ja jalka edes jollain lailla nousisi, hän naurahtaa.